

ANA HUŠMAN

Muštre

28. lipnja - 7. rujna 2007.

IZLOŽBA MUŠTRE ANE HUŠMAN realizira se suradnjom autorice, njezine bake Mande Milković i g. Vlade Oreškovića. Sastoji se od 3 cjeline - tri rada kao tri interpretacije jedinstvenog motiva: čipke A. Hušman, čipke M. Milković, i čipke V. Oreškovića.

Svoju interpretaciju Ana Hušman realizira u obliku zidne intervencije - crteža na zidu, izvedenog (sobo)slikarskim valjkom, oblikovanog kao novostvoreni uzorak hibridnog čipkastog ornamenta nastalog spajajući uzorke koje V. Orešković definira kao „hrvatska čipka” s uzorcima bakinih čipki. Istovremeno, spajajući individualno i kolektivno, privatno i javno, autorica pokušava problematizirati elemente koji se odaju kao drevni, tradicijski i tipični za neko područje kao i ideju izrade nacionalno prepoznatljivog obilježja.

Autoricu je ovom prilikom zanimalo kako se konstituiraju i izmještaju tradicijske vrijednosti, u smislu radnji simboličke ili ritualne prirode, koje teže usaditi vrijednosti i norme ponašanja putem ponavljanja formaliziranih radnji, te kako se u okviru tradicije i običaja te vrijednosti izmještaju. Budući da običaji do određene mjere ne ograničavaju inovaciju i promjenu ukoliko ona odgovara zahtjevu da bude u okviru prethodno uspostavljenih obrazaca, oni kombiniraju fleksibilnost i formalizam. *Osobitost izmišljenih tradicija je da je kontinuitet sa poviješću uglavnom izmišljen.* | E. Hobsbawm: Kako se tradicije izmišljaju

Izložba predstavlja završetak i umjetničku prezentaciju istraživačkog rada i kreativnog procesa istovremeno, na tragu etnografije, folklor, istraživanja i očuvanja baštine, identiteta, kao i materijalnih i nematerijalnih dokaza svakodnevnice, zaliha akumuliranih u prošlosti društva, te se manifestira u isticanju značaja običnih/uobičajenih svakodnevnih predmeta i praksi.

Rad je započeo kao interes za istraživanje upotrebe i značaja jednog svakodnevnog kućnog predmeta - zavjesa, prije svega čipkanih zavjesa i pokrivala za vrata i prozore kakve je izradivala autoričina baka. Autorica kaže: *Kod zavjesa mi je zanimljivo da ih skoro svaka kuća u Hrvatskoj ima, te da će većina domaćica reći da je „kuća gola ako nema zavjese”. Ono čemu one koriste je da ukućane zaštite od pogleda drugih znatiželjnika, ali isto tako i da prezentiraju kuću i domaćicu, njezino umijeće, stil i ukus.* Promišljanjem i istraživanjem prvobitnog motiva zavjesa, iskristalizirao se jedan drugi motiv, motiv ČIPKE, putem kojeg je autorica u suradnji sa svoja 2 suučesnika i sugovornika ukazala kako se kroz naizgled banalan dekorativan motiv može konstituirati individualni i kolektivni identitet. Privatna se percepcija izložbom transformira u vizualni jezik, demontiraju se vrijednosti kulture i označiteljske prakse na reprezentacijskoj razini.

Jedna od točaka u radu Ane Hušman, koja se očituje kroz jukstapoziciju obrade i interpretacije jedinstvenog motiva i stvari iz naše svakidašnjice, sadašnjosti i bliske prošlosti, kao simboličkih praksi i predmeta koji su njihov dio - kao što je tkanje čipki, istovremeno je transformacija ženskog ručnog rada i invencije V. Oreškovića, zaboravljenog tradicijskog zanata, te pozicija nacionalnog kulturnog proizvoda, devalviranih vrijednosti i fetiša društva.

MUŠTRE se na specifičan način bave kodovima nacionalnog kulturnog identiteta, pozicijom predmeta, njihove simboličke i reprezentacijske moći, i njihovim društvenim značajem.

Razvitak čipkarstva u Hrvatskoj ima ishodište u okviru tekstilnog rukotvorstva, proizvodnja je raznolikog porijekla, podržavala ju je crkva, lokalno plemstvo i seosko stanovništvo, a namjena je bila prvenstveno izrada ukrasa na pojedinim dijelovima ženske nošnje i platnenom posoblju. Na takvoj tradiciji u pojedinim se regijama, odn. lokalitetima, u organizaciji crkvenih ili društvenih institucija osnivaju tečajevi ili radionice u kojima izrada čipke poprima oblik obrtničke proizvodnje. Intenzitet proizvodnje opada sredinom 20.st. Danas u Hrvatskoj postoje tri glavna centra izrade čipke čije se djelovanje nastavlja na višegodišnju tradiciju: Lepoglava, Pag i Hvar. Na folklornom tekstilu tih lokaliteta susrećemo potvrdu tumačenja da je izrada čipke autohtono kulturno dobro. | Čipkarstvo u Hrvatskoj

Motiv čipke koristi se kao ideja i kao znak, materijalizira se u nekoliko oblika pojavnosti. Privravanjem, mnogi su geometrizirani oblici postali lokalni. Focillon karakterizira ornamentalnu umjetnost kao možda prvi alfabet ljudske misli. Ornament je „uskrsnuo” iz primitivnih civilizacija, tvrdi, u čijem labirintu oblici žive razvojem unutarnje logike. | Focillon, Život oblika

Dok Manda Milković svoje čipke gradi po shemama iz časopisa ili po uzorku od susjede, Vlado Orešković generira nove oblike čipki, ističući i potrebu za njima (potrebu za novim). Za njega je bitan grafički moment i likovni karakter, a njegov hibridni dizajn kombinacija je elemenata hrvatskog tradicijskog ornamentalnog pletera, elemenata „koji su vrlo lijepi i nedovoljno iskorišteni”.

BRANKA BENČIĆ

Erik Hobsbawm: *The invention of tradition*, Cambridge University Press, 1983
poglavlje Erik Hobsbawm: Kako se tradicije izmišljaju

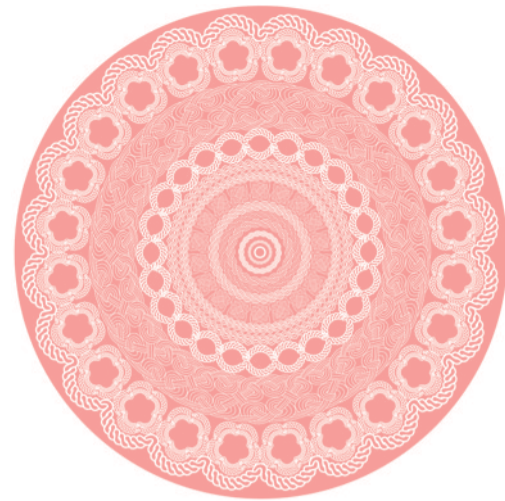
Čipkarstvo u Hrvatskoj (katalog), Etnografski muzej Zagreb, 2003.

Henri Focillon: *Život oblika*, biblioteka Ariel, Rako&Rado doo, Zagreb, 1995.

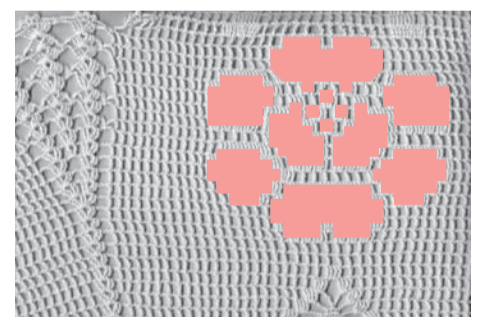
ANA HUŠMAN rođena je 1977. u Zagrebu. Diplomirala na Odjelu za multi-medije i nastavnički smjer Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Sudjelovala je na brojnim domaćim i inozemnim izložbama i festivalima. Trenutno radi kao vanjska suradnica na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu.

(Documenta Madrid 07, Interfilm IFF - Berlin, Uppsala IFF, XXII Biennial of Young Artists - Naples, International Biennial of Young Artists - Vršac, Share - Ljubljana, Galerija P74, The Independents - g39, Cardiff, Staying or leaving - Umjetnički Paviljon, Zagreb / Kunsthaus, Graz).

Za svoj posljednji rad dobila je više intrenacionalnih nagrada. Posljednja dva videa objavila je za EGOBOO.bits pod GNU Općom javnom licencom.

VLADIMIR OREŠKOVIĆ DUGO GODINA SE BAVI POSTUPCIMA TKANJA, VEZOVIMA I KONSTRUKCIJOM TKANINA. NAJVAŽNIJE MU JE LIKOVNO ISTRAŽIVANJE. IZ HOBIJA BAVI SE RAČUNALNIM SLUKANJEM, SKLADANJEM UZORAKA I SITNIM MOZAIKOM, TE JE IMAO 4 SAMOSTALNE IZLOŽBE IZ TOG PODRUČJA. ZA TVORNICU TEKSTILA 'KELTEKS' NAPRAVIO JE NOVI POSTUPAK TKANJA DEKORATIVNIH TKANINA POMOĆU TRANSFORMACIJE VEZA. DIZAJNIRAO JE NEKOLIKO DESETAKA DAMASTNIH STOLNJAKA, A MEĐU INIMA I 'HRVATSKE STOLNJAKE' KOJI IMAJU MOTIVE HRVATSKOG PLETERA. NAKON ŠTO SE PRESTAO BAVITI DAMASTOM UVIDIO JE DA GRAFIČKI ELEMENTI NA CRNOJ POZADINI MOGU DOBRO IMITIRATI ČIPKE. ZA NJEGA JE ČIPKA JEDAN NEOBIČNO LIJEPI UKRAS. SITNI ELEMENTI SPOJENI U LIKOVNU SKUPINU ILI LIKOVNI UKRAS PROZRAČNI SU, A BJELINA JE KOD ČIPKE IPAK NAJVAŽNIJA. SMATRA DA NEDOSTAJE LIJEPIH UZORAKA I DA SE ČESTO PONAVALJAJU STOGA JE POTREBNO STVORITI NOVE. ZA IZRADU ČIPKI KORISTI SE SPECIFIČNIM ELEMENTIMA IZVEDENIM IZ HRVATSKOG PLETERA KOJI SE NE NALAZE SE U FRANCUSKOJ I BELGIJSKOJ ČIPKI. NAŠI ELEMENTI IMAJU KRASNA OBIJEŽJA BAŠ ZA TO. OBIZROM DA JE HRVATSKA BOGATA TRADICIJOM, ŽELJA MU JE DA IZ TOGA NASTANE SUVENIR - KOJI BI ČIPKU PROPAGIRAO KAO ESTETSKI ELEMENT. DA SE LJUDI PODSIJETA.

MANDA MILKOVIĆ RADI ČIPKE OD DJETINJSTVA. KADA JOJ JE DOSADNO I NEMA ŠTO DRUGO RADITI ONDA HEKLA. IZRADUJE ČIPKANE STOLNJAKE I JASTUČNICE, TABLETICE, ZAVJESE, UKRASNE PLAHE KOJE KORISTI ZA UKRAŠAVANJE DOMA. RADI TO IZ LJUBAVI I DRAGO JOJ JE VIDJETI LIJEPI ČIPKASTI STOLNJAK U KUĆI. NIJE JOJ LIJEPO KAD SU VRATA GOLA. ONDA KAD SVEČENIK DODE BLAGOSLOVITI KUĆU TAJ STOLNJAK JE NA STOLU I 'GRABENA PLATA' NA KREVETU. TO JE KAO NEKI UKRAS U KUĆI. MUŠTRE VADI IZ ČASOPISA ILI PO UZORKU OD SUSJEDE. PRVE ČIPKE POČELA JE RADITI KAO MLADA, VEĆINU SEBI ZA MIRAZ. NEKE CURE SU IMALE MANJE NEKE VIŠE, ALI BEZ MIRAZA SE NIJE MOGLA UDATI.

JEDAN OD NAJVAŽNIJIH PREDMETA U MIRAZU BILE SU Tzv. 'GRABENE PLATE'. KAO I STOLNJACI, RUČNICI, JASTUCI, TEPIŠI... MORALE SU MUŽU I ČARAPE ISPLESTI. TAKAV JE BIO OBIČAJ, DA NIJE SAMA DONIJELA - TKO BI JOJ KREVET DAO? SVE ŠTO BI NAČINILE PROVEZLO BI SE ZAPREŽNIM KOLIMA DO MUŽEVE KUĆE TAKO DA CUJLO SELO VIDI. VEĆINU ČIPKI IZRADILA JE KAKO TO ONA KAŽE 'POD STARE DANE', TOKOM POSLEDNIJIH 40. GODINA, NAKON ŠTO SU DJECA ODRASLA I VIŠE NIJE BILO TOLIKO POSLA NA POLJU. TOKOM TIH GODINA ZA MENE JE IZRADILA SVE ONE POTREBNE KOMADE BEZ KOJIH SE NI JA NE BIH MOGLA UDATI.

IMPRESSUM

izdavač Galerija 01
za izdavača Gordan Kolundžić
tekstovi Branka Benčić, Ana Hušman
postav Ana Hušman
oblikovanje Srdana Modričić
tisak Vemako tiskara, Zagreb
naklada 200 kom
Zagreb, lipanj 2007.

Galerija 01
Turinina 3, Zagreb
tel 01 6602 564 fax 01 6602 582
e-mail galerija01@mail.inet.hr
voditeljica galerije Branka Benčić

galerija

Izložba je realizirana u suradnji s
Uredom za ravnopravnost spolova
Vlade RH